

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Міжнародні економічні відносини
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Кафедра міжнародних економічних відносин
Розробник(и)	Мареха Ірина Сергіївна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин
Рівень вищої освіти	перший рівень вищої освіти, НРК України – 7 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 48 годин становить контактна робота з викладачем (20 годин лекцій, 24 годин практичних занять), 102 години становить самостійна робота.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Вибіркова
Передумови для вивчення дисципліни	Відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань з еволюції умов, форм, методів та інструментарію міжнародних економічних відносин, а також набуття студентами широких знань про розвиток світового господарства в історичній ретроспективі, вивчення теоретичних засад основних етапів еволюції інтернаціональної економіки та тенденцій її сучасного розвитку

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Міжнародна економічна система. Національна економічна політика. Національні валютні системи. Урядове регулювання міжнародної торгівлі та інвестицій. Міжнародна мобільність продуктивних факторів. Національні інтереси та міжнародна торгівля. Національні вигоди від міжнародної торгівлі. Внутрішня спеціалізація та міжрегіональна торгівля. Інтереси споживачів. Інтереси міжнародних компаній. Аргументи проти зовнішньої торгівлі. Цілі та інструменти зовнішньої економічної політики. Зовнішня економічна політика та національні інтереси. Цілі зовнішньої економічної політики. Інструменти зовнішньої економічної політики.

Тема 2. Особливості зовнішньоекономічних відносин держав Стародавнього Світу

Передісторія формування міжнародних економічних відносин. Формування стародавніх цивілізацій. Природно-кліматична диференціація як передумова становлення міжнародних економічних відносин. Особливості матеріального виробництва в стародавніх цивілізаціях. Становлення зовнішньоекономічних зв'язків у IV–II тисячоліттях до н.е. Особливості розвитку торгових шляхів. Формування інституту тамкару (купців) у Шумері, Вавилонії, Ассирії, Угаріті та Каніші. Роль держави в організації міжнародних економічних відносин. Вплив колонізації земель та розвитку ремісництва на поширення зовнішньої торгівлі у I тисячолітті до н.е. Формування торговельних потоків на зламі I–II тисячоліть до н.е. Фінікійська колонізація басейну Середземного моря. Велика грецька колонізація VIII–VI ст. до н.е. Розвиток транзитної торгівлі. Вплив зовнішньоекономічної діяльності на розвиток товарно-грошових відносин. Виникнення монет і формування грошових систем. Початки формування банківської справи: операції трапедзидів у Греції та аргентаріїв у Римі. Поширення купецьких об'єднань – фіасів у Греції. Особливості міграції робочої сили у Стародавньому Світі. Поділ сфер впливу у міжнародній торгівлі Стародавнього Світу.

Тема 3. Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя

Особливості середньовічної торгівлі. Посилення суспільного поділу праці. Відокремлення ремесла від сільського господарства. Виникнення міст як центрів ремесел та торгівлі. Формування внутрішніх ринків. Формування купецтва. Розвиток товарно-грошових відносин. Поширення ярмаркової торгівлі. Значення гуртової торгівлі на ярмарках у розвитку зовнішньої торгівлі. Обмеження та перешкоди для зовнішньої торгівлі. Розвиток лихварського капіталу. Виникнення банків та поширення кредитних операцій. Грошові перекази. Головні торговельні шляхи Середньовіччя. Розвиток транзитної торгівлі. Міжнародні економічні відносини

Київської Русі. Торговий шлях з "Варяг у Греки". Виникнення торгових міст. Грошова система Київської Русі: система куни, срібні гривни, златники і срібники. Міжнародні економічні відносини у середньовічній Європі. Формування двох центрів європейської торгівлі: середземноморського і північного. Левантійська торгівля. Виникнення Ганзейського союзу. Міжнародні торговельні зв'язки Запорізької Січі. Об'єктивні передумови налагодження торговельних зв'язків із сусідніми країнами та територіями. Головні експортні та імпорتنі товари. Географія зовнішньоторговельних відносин. Формування митної справи.

Тема 4. Міжнародні економічні відносини країн Сходу

Особливості торговельних та фінансово-економічних відносин середньо-вічного Китаю з країнами Південних морів. Прийнятність давньокитайських ідей про роль грошей в обміні та про значення інституту монополії. Дари як зовнішньоторговельна операція. Зародження елементів вузької спеціалізації у зовнішній торгівлі Китаю з країнами Південних морів. Міжнародна торгівля у середньовічній Середній та Центральній Азії. Кабул як центр зовнішньоторговельних стосунків між Індією та Середньою Азією. Пожвавлення караванних шляхів і заснування нових міст, ринків, караван-сараїв, морських портів. Роль Аравійського півострова у формуванні регіонального центру торгівлі на Арабському Сході. Розвиток караванної торгівлі з Індією та країнами Далекого Сходу. Вплив ісламу на розвиток зовнішньоекономічних відносин арабських країн.

Тема 5. Міжнародні економічні відносини країн Європи у пізньому Середньовіччі. Виникнення теорій міжнародної торгівлі

Особливості міжнародної торгівлі у пізньому Середньовіччі. Вплив зовнішньої торгівлі на формування економічної системи вільного підприємництва. Розвиток виробництв, розрахованих на зовнішній збут. Становлення колоніальних держав. Колоніальні загарбання і колоніальне пограбування. Значення работорівлі у створенні первісного капіталу країн Європи. Ототожнення багатства з грішми. Виникнення теорій міжнародної торгівлі: ранній меркантилізм, або монетаризм. Теорія грошового балансу. Гра з нульовою сумою. Позитивне сальдо торгового балансу. Монетаризм як причина економічної кризи в Європі у другій половині XVI ст. Зрілий меркантилізм. Теорія активного торгового балансу. Меркантилізм як державна політика Франції XVII ст. Кольбертизм.

Тема 6. Формування Британської колоніальної імперії. Теорія міжнародної торгівлі Адама Сміта

Перетворення Англії в колоніальну імперію. Колонізація Індії та Північної Америки. Створення переселенських колоній. Суперництво з Іспанією, Голландією та Францією за морську та колоніальну перевагу. Здобуття Великою Британією "асієнто" – монопольного права на ввезення рабів в іспанські колонії Південної Америки. Британсько-французьке суперництво. Утвердження британської монополії на морях. Завершення формування британської колоніальної імперії та його економічні наслідки. Роль промислового перевороту у розвитку британського капіталізму. Вільні капітали. Створення "Королівського товариства". Спеціалізація науки. Винахідництво та його вплив на розвиток капіталізму. Формування потреби у підвищенні продуктивності праці, створенні машин і практичному застосуванні винаходів. Аграрний переворот XVIII ст. Обгороджування земель. Обезземелення

селян. Формування пропозиції найманої робочої сили. Створення передумов для переходу від мануфактурного до машинного виробництва. Теорія міжнародної торгівлі А. Сміта. Багатство нації як здатність виробляти кінцеві товари та послуги. Економічна політика *laissez faire*. Концепція абсолютної переваги у міжнародній торгівлі. Взаємовигідна торгівля. Гра з позитивною сумою. Ресурсні коефіцієнти.

Тема 7. Розвиток британського капіталізму у 19 ст. Теорія міжнародної торгівлі Давида Рікардо

Утвердження британської імперії. Зовнішня торгівля Великої Британії. Становлення теорії міжнародної торгівлі, відокремленої від теорії внутрішньої торгівлі. Концепція порівняльної переваги. Альтернативні витрати. Економічні вигоди від торгівлі.

Тема 8. Міжнародні економічні відносини у 20 ст.: міжнародна торгівля

Теоретична концепція сучасних міжнародних економічних відносин. Порівняльна перевага в теорії продуктивних факторів. Економічне підґрунтя торгівлі. Трудомісткі, "землемісткі" та капіталомісткі товари. Спеціалізація відповідно до порівняльної переваги. Умови торгівлі. Вигоди від торгівлі. Зростання витрат. Аналіз експорту та імпорту за допомогою інструментарію попиту та пропозиції. Рівноважна ціна, експорт та імпорт. Вільна торгівля та протекціонізм. Торговельні бар'єри: мито та економічні наслідки його запровадження; квоти та їх наслідки. Докази на користь протекціонізму. Втрати від протекціонізму. Зовнішньоторговельна політика України.

Тема 9. Міжнародні економічні відносини у 20 ст.: валютні курси і міжнародна фінансова система

Фінансування міжнародної торгівлі. Експортні та імпортні операції. Платіжний баланс країни. Поточний рахунок. Торговельний баланс. Баланс поточного рахунку. Рахунок капіталу. Дефіцит поточного рахунку та його наслідки. Надлишок поточного рахунку та його наслідки. Офіційні резерви. Дефіцити і надлишки платіжного балансу. Валютні курси. Вільне плавання валютних курсів. Знецінення і поцінування валюти. Визначники валютного курсу: зміни у смаках і уподобаннях; відносні зміни доходів; відносна зміна цін; відносні реальні процентні ставки; спекуляція. Гнучкі валютні курси і платіжний баланс. Хиби гнучких валютних курсів: невизначеність і скорочення торгівлі; умови торгівлі; нестабільність. Фіксовані валютні курси. Використання резервів. Зовнішньоторговельна політика. Валютний контроль: нормування. Внутрішнє макроекономічне регулювання. Міжнародні системи валютних курсів. Золотий стандарт (1867–1934 рр.): фіксовані валютні курси. Крах системи золотого стандарту. Бреттон-Вудська система регульовано-фіксованих валютних курсів (1944–1971 рр.). МВФ та прив'язані валютні курси. Крах Бреттон-Вудської системи. Система керованого плавання валютних курсів (від 1971 р.). Проблеми формування валютної системи України.

Тема 10. Визначні історичні події у формуванні міжнародних економічних відносин

Велика економічна депресія та її глобальні наслідки для міжнародних економічних відносин. Світові енергетичні кризи та фактор енергозалежності у світових економічних відносинах. Вашингтонський консенсус як чинник лібералізації міжнародних економічних відносин. Світова фінансово-економічна криза 2008 року та перегляд доктрини розвитку міжнародних економічних відносин.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1.	аналізувати історію становлення міжнародних економічних відносин
РН2.	володіти повною інформацією щодо історичних етапів розвитку основних форм міжнародних економічних відносин
РН3.	орієнтуватися у датах основних історичних подій, які справили найбільше значення на розвиток міжнародних економічних відносин

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л) та практичні заняття (ПЗ):

Тема 1. Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Л 1. Світове господарство

Світовий ринок. Світове господарство. Міжнародний поділ праці. Основні форми міжнародних економічних відносин. Зовнішня торгівля. Вивіз капіталу і виробниче співробітництво. Прямі іноземні інвестиції. Валютно-фінансові відносини. Міграція робочої сили.

ПЗ 1. Зовнішньоекономічна політика

Національні вигоди від міжнародної торгівлі. Внутрішня спеціалізація та міжрегіональна торгівля. Інтереси споживачів. Інтереси міжнародних компаній. Аргументи проти зовнішньої торгівлі. Цілі та інструменти зовнішньої економічної політики. Зовнішня економічна політика та національні інтереси. Цілі зовнішньої економічної політики. Інструменти зовнішньої економічної політики.

Тема 2. Особливості зовнішньоекономічних відносин держав Стародавнього Світу

Л 2. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків

Передісторія формування міжнародних економічних відносин. Формування стародавніх цивілізацій. Природно-кліматична диференціація як передумова становлення міжнародних економічних відносин. Особливості матеріального виробництва в стародавніх цивілізаціях. Становлення зовнішньоекономічних зв'язків у IV–II тисячоліттях до н.е.

ПЗ 2. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу

Особливості розвитку торгових шляхів. Вплив колонізації земель та розвитку ремісництва на поширення зовнішньої торгівлі у I тисячолітті до н.е. Формування торговельних потоків на зламі I–II тисячоліть до н.е. Фінікійська колонізація басейну Середземного моря. Велика грецька колонізація VIII–VI ст. до н.е. Розвиток транзитної торгівлі. Вплив зовнішньоекономічної діяльності на розвиток товарно-грошових відносин. Виникнення монет і формування грошових систем.

Тема 3. Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя

Л 3. Зовнішньоторгівельні відносини при феодализмі

Відокремлення ремесла від сільського господарства. Виникнення міст як центрів ремесел та торгівлі. Формування купецтва. Розвиток товарно-грошових відносин. Поширення ярмаркової торгівлі. Значення гуртової торгівлі на ярмарках у розвитку зовнішньої торгівлі. Обмеження та перешкоди для зовнішньої торгівлі. Розвиток лихварського капіталу. Виникнення банків та поширення кредитних операцій.

ПЗ 3. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі

Міжнародні економічні відносини Київської Русі. Торговий шлях з "Варяг у Греки". Виникнення торгових міст. Грошова система Київської Русі: система куні, срібні гривни, златники і срібники. Міжнародні торговельні зв'язки Запорізької Січі. Об'єктивні передумови налагодження торговельних зв'язків із сусідніми країнами та територіями. Головні експортні та імпорتنі товари. Географія зовнішньоторговельних відносин. Формування митної справи.

Тема 4. Міжнародні економічні відносини країн Сходу

Л 4. Зовнішньоекономічні зв'язки середньовічного Китаю

Особливості торговельних та фінансово-економічних відносин середньовічного Китаю з країнами Південних морів. Прийнятність давньокитайських ідей про роль грошей в обміні та про значення інституту монополії. Дари як зовнішньоторговельна операція. Зародження елементів вузької спеціалізації у зовнішній торгівлі Китаю з країнами Південних морів.

ПЗ 4. Зовнішньоекономічні відносини середньовічній Середній та Центральній Азії

Міжнародна торгівля у середньовічній Середній та Центральній Азії. Кабул як центр зовнішньоторговельних стосунків між Індією та Середньою Азією. Пожвавлення караванних шляхів і заснування нових міст, ринків, караван-сараїв, морських портів. Роль Аравійського півострова у формуванні регіонального центру торгівлі на Аравійському Сході. Розвиток караванної торгівлі з Індією та країнами Далекого Сходу. Вплив ісламу на розвиток зовнішньоекономічних відносин арабських країн.

Тема 5. Міжнародні економічні відносини країн Європи у пізньому Середньовіччі

Л 5. Колоніальний період формування міжнародних економічних відносин

Становлення колоніальних держав. Колоніальні загарбання і колоніальне пограбування. Значення работорівлі у створенні первісного капіталу країн Європи. Ототожнення багатства з грішми.

ПЗ 5. Виникнення теорій міжнародної торгівлі

Виникнення теорій міжнародної торгівлі: ранній меркантилізм, або монетаризм. Теорія грошового балансу. Гра з нульовою сумою. Позитивне сальдо торгового балансу. Монетаризм як причина економічної кризи в Європі у другій половині XVI ст. Зрілий меркантилізм. Теорія активного торгового балансу. Меркантилізм як державна політика Франції XVII ст. Кольбертизм.

Тема 6. Формування Британської колоніальної імперії

Л 6. Становлення міжнародних економічних відносин у Британській колоніальній імперії

Перетворення Англії в колоніальну імперію. Колонізація Індії та Північної Америки. Створення переселенських колоній. Суперництво з Іспанією, Голландією та Францією за морську та колоніальну перевагу.

ПЗ 6. Теорія міжнародної торгівлі Адама Сміта

Теорія міжнародної торгівлі А. Сміта. Багатство нації як здатність виробляти кінцеві товари та послуги. Економічна політика *laissez faire*. Концепція абсолютної переваги у міжнародній торгівлі. Взаємовигідна торгівля. Гра з позитивною сумою. Ресурсні коефіцієнти

Тема 7. Розвиток британського капіталізму у 19 ст.

Л 7. Утвердження Британської імперії

Роль промислового перевороту у розвитку британського капіталізму. Утвердження Британської імперії. Зовнішня торгівля Великої Британії.

ПЗ 7. Теорія міжнародної торгівлі Давида Рікардо

Становлення теорії міжнародної торгівлі, відокремленої від теорії внутрішньої торгівлі. Концепція порівняльної переваги. Альтернативні витрати. Економічні вигоди від торгівлі. Спеціалізація країн. Базис торгівлі.

Тема 8. Міжнародні економічні відносини у 20 ст.: міжнародна торгівля

Л 8. Теоретична концепція сучасних міжнародних економічних відносин

Порівняльна перевага в теорії продуктивних факторів. Економічне підґрунтя міжнародної торгівлі. Трудомісткі, "землемісткі" та капіталомісткі товари. Міжнародна спеціалізація відповідно до порівняльної переваги.

ПЗ 8. Теоретичні основи аналізу міжнародної торгівлі

Умови торгівлі. Вигоди від торгівлі. Наслідки торгівлі: зростання продуктивності, збільшення обсягів виробництва та споживання.

Л 9. Аналіз експорту та імпорту

Аналіз експорту та імпорту за допомогою інструментарію попиту та пропозиції. Рівноважна ціна, експорт та імпорт. Вільна торгівля та протекціонізм.

ПЗ 9. Торговельні бар'єри

Торговельні бар'єри: мито та економічні наслідки його запровадження; квоти та їх

наслідки. Докази на користь протекціонізму. Втрати від протекціонізму. Зовнішньоторговельна політика України. Світова Організація Торгівлі.

Тема 9. Міжнародні економічні відносини у 20 ст.: валютні курси і міжнародна фінансова система

Л 10. Чинники формування валютних курсів

Фінансування міжнародної торгівлі. Експортні та імпорتنі операції. Платіжний баланс країни. Торговельний баланс.

ПЗ 10. Вплив чинників на динаміку валютних курсів

Поточний рахунок. Баланс поточного рахунку. Рахунок капіталу. Дефіцит поточного рахунку та його наслідки. Надлишок поточного рахунку та його наслідки. Офіційні резерви. Дефіцити і надлишки платіжного балансу.

Л 11. Світова валютна система

Валютні курси. Вільне плавання валютних курсів. Знецінення і поцінування валюти. Визначники валютного курсу: зміни у смаках і уподобаннях; відносні зміни доходів; відносна зміна цін; відносні реальні процентні ставки; спекуляція. Гнучкі валютні курси і платіжний баланс. Хиби гнучких валютних курсів: невизначеність і скорочення торгівлі; умови торгівлі; нестабільність. Фіксовані валютні курси. Використання резервів. Зовнішньоторговельна політика. Валютний контроль: нормування. Внутрішнє макроекономічне регулювання.

ПЗ 11. Еволюція світових валютних відносин

Міжнародні системи валютних курсів. Золотий стандарт (1867–1934 рр.): фіксовані валютні курси. Крах системи золотого стандарту. Бреттон-Вудська система регульовано-фіксованих валютних курсів (1944–1971 рр.). МВФ та прив'язані валютні курси. Крах Бреттон-Вудської системи. Система керованого плавання валютних курсів (від 1971 р.). Проблеми формування валютної системи України.

Тема 10. Визначні історичні події у формуванні міжнародних економічних відносин

Л 12. Вплив світових криз на розвиток міжнародних економічних відносин

Велика економічна депресія та її глобальні наслідки для міжнародних економічних відносин. Світові енергетичні кризи та фактор енергозалежності у світових економічних відносинах. Вашингтонський консенсус як чинник стабілізації міжнародних економічних відносин. Світова фінансово-економічна криза 2008 року та перегляд доктрини розвитку міжнародних економічних відносин

ПЗ 12. Позитивні та негативні наслідки світових подій для розвитку міжнародних економічних відносин

Позитивні та негативні наслідки Великої економічної депресії. Позитивні та негативні ефекти світових енергетичних криз. Позитивні та негативні наслідки Вашингтонського консенсусу. Позитивні та негативні ефекти фінансово-економічної кризи 2008-2009 років.

7. Види навчальної діяльності та навчальних занять

7.1 Види навчальних занять

Лекції

Практичні заняття

7.2 Види навчальної діяльності

- НД 1. Виконання письмової роботи в межах тем 1–3 змісту дисципліни;
НД 2. Опитування в межах тем 4-6 змісту дисципліни;
НД 3. Виконання кейсів за результатами вивчення тем 7-8;
НД 4. Підготовка доповідей та презентацій в межах тем 8-10 змісту дисципліни;
НД 5. Ділова гра за темою 10.

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

- МН 1. лекції-дискусії;
МН 2. лекції-візуалізації;
МН 3. практичні заняття;
МН 4. кейс-методи.

Лекції надають студентам матеріали (у вигляді слайдів, роликів, фільмів) з основ світової та європейської інтеграції, що є підставою для самостійного та аудиторного навчання здобувачів вищої освіти (РН 2). Лекції доповнюються *практичними заняттями*, що надають студентам здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин (РН 1 та РН 3).

Використання кейс-методу забезпечує формування у студентів проблемно-орієнтовного мислення та набуття навичок прийняття управлінських рішень на основі аналізу складних реальних ситуацій, виявлення проблем та можливостей, аналізу альтернативних варіантів та вибір найкращого з них (РН1, РН2, РН3).

Основними методами навчання є:

- лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;
- практичні заняття: розв'язання проблемних завдань; підготовка презентацій;
- організація самостійної роботи студента: передбачає самостійне опрацювання матеріалу лекції; підготовку до практичних занять згідно методичних вказівок до практичних занять та організації самостійної роботи студентів;
- контроль навчальної роботи: модульний контроль у вигляді тестування та відкритих питань.

Методи викладання та навчання

- Демонстрація
- Творчий метод
- Структурно-аналітичний
- Проблемно-пошуковий метод
- Навчальна дискусія / дебати
- Кейс-метод / аналіз ситуації

Технології викладання та навчання

- Імітаційні
- Ігрові

- Рольові та ділові ігри
- Неігрові
- Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
- Проблемна лекція (розгляд проблемних питань тощо), лекція-візуалізація (демонстрація відео тощо).

Основні види інтерактивних технологій викладання та навчання

- *Модульне навчання* - використання знань, умінь тощо у вигляді окремих модулів, автономних частин курсу, що інтегруються з іншими частинами курсу;
- *Контекстне навчання* - мотивація здобувачів вищої освіти до засвоєння знань, умінь тощо шляхом виявлення зв'язків між конкретним знанням, умінням тощо та його застосуванням.
- *Розвиток критичного мислення* - освітня діяльність, спрямована на розвиток у здобувачів розумного, рефлексивного мислення, здатного висунути нові ідеї і побачити нові можливості.
- *Проблемне навчання* - стимулювання здобувачів до самостійного набуття знань тощо, необхідних для вирішення конкретної задачі, проблеми.
- *Міждисциплінарне навчання* - використання знань з різних предметних областей, їх угруповання і концентрація в контексті розв'язуваної задачі.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Оцінка за національною шкалою	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

Студенти, які мають рейтинговий бал за семестр менше 35 до заходу підсумкового семестрового контролю не допускаються.

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи оцінювання:

- опитування;
- перевірка та оцінювання письмових завдань;
- захист презентацій (виконаних завдань, кейсів).

Методи формативного оцінювання: опитування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань, обговорення.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Результат навчання	Метод оцінювання	Об'єкт оцінювання
Аналізувати історію	Опитування	Знання основних етапів

<p>становлення міжнародних економічних відносин</p>	<p>Перевірка та оцінювання письмових завдань</p>	<p>зародження світо-господарських зв'язків</p> <p>Вміння аналізувати історію формування міжнародних економічних відносин</p>
<p>Володіти повною інформацією щодо історичних етапів розвитку основних форм міжнародних економічних відносин</p>	<p>Перевірка та оцінювання письмових завдань</p>	<p>Вміння оцінювати прояви глобалізації у ретроспективному контексті</p> <p>Вміння аналізувати прояви глобальних викликів та їх впливи на особливості перебігу історичних процесів в області міжнародних економічних відносин</p> <p>Засвоєння основних історичних етапів розвитку торговельних відносин</p> <p>Засвоєння основних етапів становлення валютних відносин</p> <p>Вміння екстраполювати можливі сценарії розвитку міжнародних економічних відносин з урахуванням історичного досвіду</p>
<p>Орієнтуватися у датах основних історичних подій, які справили найбільше значення на розвиток міжнародних економічних відносин</p>	<p>Перевірка та оцінювання письмових завдань</p> <p>Захист презентацій (виконаних завдань, кейсів)</p>	<p>Знання особливостей розвитку доколоніального, колоніального та пост-колоніального етапів міжнародних економічних відносин</p> <p>Вміння аналізувати ключові аспекти розвитку міжнародних економічних відносин в</p>

		умовах становлення індустріальної цивілізації
		Знання наслідків впливу визначних історичних подій на стан міжнародних економічних відносин

Заходи контролю	Максимальна кількість балів
Сумативне оцінювання під час навчальних занять	
Обговорення проблемного завдання	2 x 10 = 20 балів
Вирішення письмового завдання	4 x 5 = 20 балів
Ділова гра	10 балів
Виконання кейсів	10 балів
Складання комплексного письмового модульного контролю	2 x 20 балів = 40 балів
Всього за результатами сумативного оцінювання під час навчальних занять	100
Підсумковий контроль: залік	
Всього	100

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання	<ol style="list-style-type: none"> Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура (<i>відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо</i>) Комп'ютери, комп'ютерні системи та інтернет-мережі
-----------------------------	--

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Друковані наукові, навчально-методичні, електронні видання; відкриті державні реєстри; оприлюднені документи та офіційні сайти органів статистики, інших установ та організацій; відкриті бази даних.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
	<i>1. Навчальна література (підручники, навчальні посібники)</i>		
1.	Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / Ю. Г. Козак, М. А. Заєць, Н. В. Притула та інші. – Одеса: «ТОВ.ПЛУТОН», 2016. – 352 с.	<i>Навчальний посібник</i>	
2.	Мазаракі А.А. Міжнародні економічні відносини / А.А. Мазаракі. – Київ, 2017. – 612 с.	<i>Навчальний посібник</i>	
3	Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів : навч. посіб. / І. М. Бутко, М. П. Бутко, Ж. В. Дерій [та ін.] ; за ред.: С.М.	<i>Навчальний посібник</i>	3

	Шкарлета, М.П. Бутка. – К. : ЦУЛ, 2017. – 528 с.		
	<i>2. Навчально-методичні матеріали для забезпечення практичних занять</i>		
4.	Сазонець О.М. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Міжнародні економічні відносини». – Рівне, 2019. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ep3.nuwm.edu.ua/16729/1/06-12-107%20%281%29.pdf	<i>Електронний ресурс</i>	
	<i>3. Навчально-методичні матеріали для забезпечення самостійної роботи (в т.ч. для виконання індивідуальних завдань)</i>		
5.	Клець М.В. Методичні вказівки до практичних занять і виконання самостійної роботи з дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини». – Режим доступу: http://ep3.nuwm.edu.ua/8401/1/06-12-30.pdf	<i>Електронний ресурс</i>	

ДОДАТКОВА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА та ІНТЕРНЕТ ДЖЕРЕЛА

1	Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / ред. Ю.Г. Козак. – К. : ЦУЛ, 2012. – 400 с.
2	Козик В. В. Міжнародні економічні відносини: Навч. пос. – вид. 3-тє, перероб. і допов., 2004.
3	Амеліна, І. В. Міжнародні економічні відносини [Текст] : навч. посіб. / І. В. Амеліна, Т. Л. Попова, С. В. Владимиров. – К. : ЦУЛ, 2013. – 256 с.
4	Міжнародна економіка: Підручник/ А. П. Румянцев, Г. Н. Климко, В. В. Рокоча та ін., за ред. А. П. Румянцева. – К.: Знання-Прес, 2003. – 447 с.
5	Нікітіна М. Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
6	Світова економіка: Підручник./ А. С. Філіпченко., О. І. Рогач, О. І. Шнирков та ін. – К.: Либідь, 2004.
7	Горбач, Л. М. Міжнародні економічні відносини [Текст] / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – К. : Кондор, 2004.
8	Волоснікова, Н. М. Міжнародні економічні відносини [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Волоснікова, С. О. Климова. – Х. : НТУ "ХПІ", 2010. – 272 с.

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
_____ форма навчання (зазначити – денна або заочна (дистанційна))							
	денна	<i>150/5,0</i>	24	24		102	
Всього з навчальної дисципліни за _____ денною _____ формою навчання:							
_____ денна _____ форма навчання							
Всього з навчальної дисципліни за _____ денною _____ формою навчання:							

Додаток 1 - Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання						
Програмні компетентності / результати навчання	Результат навчання за дисципліною	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності, що формують навчальне навантаження здобувача вищої освіти	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
	PH1.					
	PH2.					
	PH3.					
	PH4.					
	PH5.					

